ROZDZIAŁ 2
WSPÓŁCZESNY STAN FINANSOWO-ANALITYCZNEJ GWARANCJI BEZPIECZEŃSTWA PROCESÓW BIZNESOWYCH PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH

РОЗДІЛ 2
СУЧАСНИЙ СТАН ФІНАНСОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

2.1. Bezpieczeństwo inwestycji ukraińskich firm zgodnie z warunkami pierwszej oferty publicznej na rynku IPO

2.1. Інвестиційна безпека українських компаній за передумов первинного публічного розміщення акцій на провідних ринках IPO

Світова фінансова криза 2008-2009 рр. у першу чергу характеризувалася падінням біржових індексів усіх фондових ринків світу. Операції первісного публічного розміщення акцій – Initial Public Offering (IPO) – є операціями щодо первинного публічного розміщення акцій корпорації. Такі операції є внутрішні і зовнішні. Внутрішні операції IPO мають місце, коли первинне розміщення акцій проводить компанія на фондовому ринку тієї країни, резидентом якої вона є. Зовнішні операції IPO – це операції первинного розміщення акцій на фондовому ринку будь-якої країни нерезидентами. Саме сукупність зовнішніх операції IPO на ринках Європи, що формують європейські ринки IPO буде об'єктом дослідження у контексті формування інноваційної безпеки корпорацій.

Первинне публічне розміщення акцій IPO вважається

одним із найбільш ефективних і швидких інструментів залучення інвестицій, популярність якого зростає і серед вітчизняних підприємств. Фондові біржі України та багатьох інших країн є ринками, що розвиваються, а тому великі компанії воліють проводити лістинг і первинне публічне розміщення акцій на розвинених фондових біржах Європи, зокрема на Лондонській, Німецькій, Швейцарській, Варшавській тощо.

Операції первинного публічного розміщення акцій (IPO) є частиною біржових операцій, тому дослідження тенденцій розвитку кон'юнктури фондових ринків дають підстави для висновку щодо впливу світової фінансової кризи на європейські ринки IPO. Проте в кожному окремому випадку і загалом цей вплив потрібно детально проаналізувати.

Перейдемо безпосередньо до комплексного аналізу активності емітентів на загальноєвропейському ринку IPO (рис. 2.1).

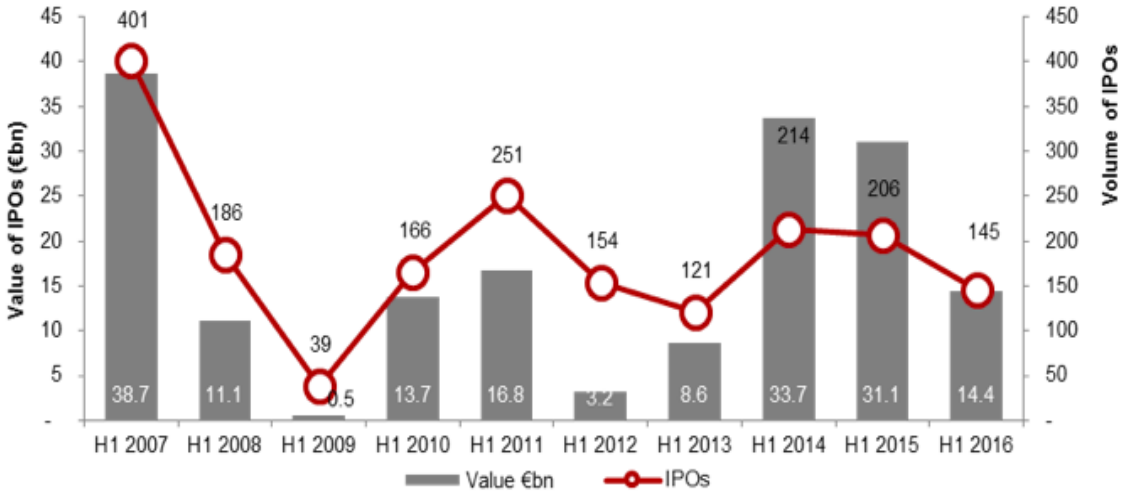

Рис. 2.1. ***Активність на європейському ринку IPO у І півріччі 2007-2016 рр.***

Джерело: сформовано на основі даних, наведених у [30].

На рис. 2.1 наведено інформацію щодо кількості угод IPO в Європі та загального обсягу залучених коштів емітентами у першому півріччі 2007-2016 рр. У другому кварталі 2016 року обсяг залучених коштів в рамках IPO на європейських біржах зменшився на 26%, у порівнянні з другим кварталом минулого року. Зниження пов'язане з впливом глобальних чинників невизначеності, включаючи результати референдуму про членство Великобританії у ЄС. Особливо сильно постраждала Лондонська фондова біржа, де обсяг залучених коштів в рамках IPO зменшився на 75% до 1,2 млрд євро (0,9 млрд фунтів стерлінгів), що становить всього лише 11% загального обсягу залучених коштів в рамках IPO на всіх європейських біржах. Результати діяльності інших європейських бірж виглядають краще: обсяг залучених коштів в рамках IPO зменшився всього лише на 6% і склав 9,7 млрд євро.

З урахуванням результатів референдуму про членство Великобританії у ЄС фахівці PwC вважають, що до кінця 2016 року – на початку 2017 року потенційні емітенти, які готові до IPO, поступово повернуться на ринок. Однак для цього необхідно, щоб ступінь впевненості інвесторів у майбутньому зросла, а невизначеність на ринках зменшилася.

За прогнозними оцінками фахівців PwC, представленим в останньому випуску IPO Watch і зробленим з урахуванням результату референдуму в Великобританії, в ході якого британці проголосували за вихід країни з ЄС, до кінця 2016 року обсяг залучених коштів в рамках IPO на європейських біржах навряд чи перевищить 25 млрд євро (більш ніж дворазове зниження обсягу у вартісному вираженні в порівнянні з 2015 роком, коли вдалося залучити 57,4 млрд євро). Однак, до кінця року очікується зростання активності на ринку IPO за умови поліпшення кон'юнктури.

У першому півріччі загальний обсяг залучених коштів склав 14,4 млрд євро, що свідчить про більш ніж двократне зниження активності в порівнянні з 2014-2015 роками, коли відзначалися рекордні показники. Проте в другому кварталі 2016 року активність зросла в 3 рази, порівняно з першим кварталом, незважаючи на результати референдуму про членство Великобританії у ЄС, який вплинув на обсяг угод IPO в усіх європейських країнах. Всього в першому кварталі 2016 року, за даними рис. 2.2, на європейському ринку IPO відбулося 95 угод, в рамках яких вдалося залучити 10,9 млрд євро (в першому кварталі 2016 року відбулося 50 угод і залучено 3,5 млрд євро).

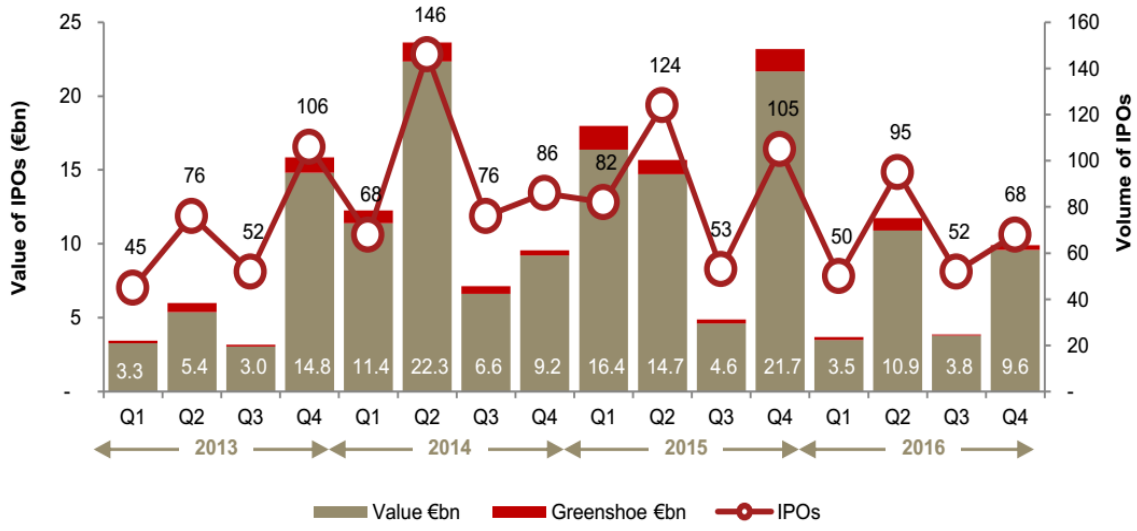

Рис. 2.2. ***Щоквартальна активність на європейському ринку IPO протягом 2013-2016 рр.***

Джерело: сформовано на основі даних, наведених у [30].

Угоди IPO в основному відбувалися на біржах країн континентальної Європи, при цьому більше 70% загального обсягу залучених коштів довелося на OMX, Euronext і фондову біржу Іспанії. Причиною різкого посилення цих майданчиків став цілий ряд угод по приватизації і виділенню бізнесу, наприклад енергетичної компанії Dong Energy

(2,3 млрд євро – найбільша в світі операція IPO на кінець другого кварталу 2016 року) в Копенгагені, страхової компанії ASR (1 млрд євро) і Philips Lighting (863 млн євро) в Амстердамі [30].

На показники Лондонській фондовій біржі вплинула невизначеність, пов'язана з референдумом про членство Великобританії у ЄС. В результаті частка цієї біржі в загальному обсязі угод IPO на європейському ринку зменшилася до 11% – це найнижчий показник з 2009 року. На основному майданчику була здійснена 21 угода IPO, в рамках яких вдалося залучити 1,2 млрд євро (0,9 млрд фунтів стерлінгів), що на 75% менше, порівняно з другим кварталом 2015 року та на 49%, порівняно з першим кварталом 2016 року, в якому вже була відзначена низька активність [30].

Проте, альтернативному майданчику (ринку альтернативних інвестицій, або AIM) вдалося утримати свої позиції: тут обсяг угод в кількісному і вартісному вираженні перевищив показники основного майданчика. У другому кварталі 2016 року у AIM було здійснено 14 угод IPO, в рамках яких вдалося залучити 748 млн євро (538 млн фунтів стерлінгів) (у другому кварталі 2015 року здійснено 12 угод і залучено 403 млн євро (291 млн фунтів стерлінгів)). При цьому на основному майданчику в другому кварталі відбулося 7 угод IPO і залучено 432 млн євро (341 млн фунтів стерлінгів). Також у другому кварталі 2015 року відбулося 16 угод IPO і було залучено 4,3 млрд євро (3,1 млрд фунтів стерлінгів) [30].

На наступному етапі дослідження виникає потреба детального аналізу стану європейських ринків IPO в період 2015-2016 рр. (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Аналіз угод IPO у розрізі фондових бірж Європи за 2015-2016 рр.

Фондова біржа	2015 рік		2016 рік	
	Кількість угод IPO	Залучені кошти, млн євро	Кількість угод IPO	Залучені кошти, млн євро
1	2	3	4	5
Nasdaq Nordic	90	5905	80	7861
London Stock Exchange	92	16370	67	6700
Warsaw	33	440	25	262
Euronext	46	11228	23	3455
BME (Spanish Exchange)	24	7794	24	1327
Borsa Italiana	27	5265	14	1343
Deutsche Börse	23	6795	11	5022
Oslo Børs & Oslo Axess	8	1078	6	287
SIX Swiss Exchange	3	2039	4	733
Borsa Istanbul	6	42	2	103
Bucharest Stock Exchange	5	-	2	51
Luxembourg	-	-	2	48
Sofia	1	6	2	31
Prague Stock Exchange	1	-	1	656
Budapest	-	-	1	9
Wiener Börse	1	-	1	-
Irish Stock Exchange	2	394	-	-
Zagreb Stock Exchange	2	36	-	-
Всього	**364**	**57392**	**265**	**27888**

Джерело: сформовано на основі даних, наведених у [29].

Дані табл. 2.1 свідчать, що на більшості європейських бірж відбулося скорочення обсягу залучених коштів у 2016 році, порівнянні з 2015 роком, крім Nasdaq Nordic. Так, обсяг

коштів, залучених у ході IPO в 2016 році, знизився на 29,5 млрд євро (51%) – з 57,4 млрд євро до 27,9 млрд євро в результаті скорочення кількості проведених операцій IPO на 27% (кількість угод знизилася на 99).

Лондонська фондова біржа залишається найбільшим ринком капіталу в Європі: загальна сума надходжень від IPO на Лондонській біржі у 2016 році склала 6,7 млрд євро. Позицію лідера Лондон зберігає протягом багатьох років. Однак, сума залученого на біржі капіталу знизилася на 9,7 млрд євро (59%), у порівнянні з 2015 роком, коли було залучено 16,4 млрд євро. Такий спад частково пояснюється скороченням кількості угод IPO з 92 угод до 67 угод (27%), а також результатами референдуму щодо членства Великобританії в ЄС 23.06.2016 р.

Первинне публічне розміщення акцій є відносно новим інструментом залучення інвестицій в Україні, ще недостатньо вивченим залишається механізм розвитку національного фондового ринку, при цьому спостерігається переважання використання зарубіжного досвіду без урахування вітчизняної специфіки. Тому розвиток теоретико-методологічних та практичних засад публічного розміщення акцій вітчизняними підприємствами є актуальним та вкрай потрібним.

Успішні первинні публічні розміщення акцій вітчизняними підприємствами як за кордоном, так і в Україні, породжує бажання піти тим же шляхом у багатьох власників компаній. Проте більшість із них навіть не уявляють усієї складності механізму отримання коштів за рахунок первинного публічного розміщення акцій і поспішно згортають свої плани IPO, зіштовхнувшись з реальним процесом.

Окрім того, державні компанії України досі взагалі не виходили на ринок IPO, тобто даний механізм залучення коштів, який успішно застосовують наші найближчі сусіди –

Росія та Польща – у нас взагалі не розглядається, хоча акціонування держкомпаній дозволить залучити фінансування й зберегти їх у власності держави.

Виходу вітчизняних держкомпаній на закордонні фондові майданчики перешкоджає декілька факторів:

- непрозорість вітчизняних підприємств. Деякі компанії, які сьогодні офіційно вважаються збитковими, працюють цілком нормально. У той же час найбільші державні монополісти живуть на державному підживленні, так що вони просто не можуть стати об'єктом для ринкової оцінки, а їхні цінні папери малопривабливі для інвесторів;
- недосконаліть українського законодавства. Приміром, ряд цікавих з погляду інвесторів українських активів на даний момент взагалі не підлягають приватизації через їхнє стратегічне призначення, що унеможливлює навіть міноритарне входження приватного інвестора;
- слабкий розвиток вітчизняного фондового ринку. Продаж держпакетів на внутрішньому фондовому ринку поки що неможливий через малі обсяги ринку і його низьку ліквідність. В Україні для таких транзакцій поки недостатньо інвесторів. Міжнародні фонди, які ще не працюють у нас, залучити доволі складно через високі валютні ризики й ризики самих міноритарних акціонерів.

Крім того, забезпеченню доступу вітчизняних підприємств до ресурсів фондового ринку шляхом IPO перешкоджає низка внутрішніх проблем:

- неготовність власників до послаблення контролю над підприємством;
- нездатність власників повноцінно усвідомити можливості та переваги IPO;
- неготовність підприємства до проведення IPO, невідповідність його встановленим вимогам;

- значні ризики підприємства;
- складність проведення оцінки вартості підприємства;
- низька прозорість показників діяльності вітчизняних підприємств та небажання керівників перетворювати підприємство на публічне, відкрите;
- неготовність керівництва підприємства переглядати стратегію, управлінську систему.

Не зважаючи на усі зазначені проблеми та перешкоди, вже в найближчі роки ми, напевне, зможемо побачити первинні розміщення акцій державних підприємств. На світових ринках спостерігається попит на активи компаній реального сектора економіки, а тому можливо розміщення на торговельних майданчиках акцій ресурсних компаній, а також компаній телекомунікаційного сектора. На перевагу IPO в якості механізму приватизації слід віднести можливість збереження державою контролю над стратегічними активами. При IPO проводиться розміщення міноритарного пакета. Це розширює базу інвесторів. Але велика кількість інвесторів залишає державі можливість ефективно контролювати діяльність держкомпанії.

У той же час, якщо здійснюється продаж «стратегічного підприємства», можуть виникнути певні конфлікти інтересів інвестора й держави.

Ще одна перевага такого механізму приватизації – впровадження жорстких стандартів корпоративного управління, яке супроводжує підготовку й вихід компанії на IPO, що в остаточному підсумку дозволяє підвищити її ефективність і прибутковість. У той же час, продаж активу стратегічному інвестору найчастіше більш вигідний для держави з погляду одержання максимальної ціни.

Щодо діяльності недержавного сектору економіки, то з 2005 до 2013 року відбулося 72 публічних первинних та

вторинних розміщень акцій емітентів (IPO), що мають бізнес в Україні. І за цей час було залучено близько 4 млрд дол. США. З них 280 млн дол. США – в 2011 році., але лише 8 млн дол. США у 2012 році. (табл. 2.2). При цьому у 2013 році українські компанії залучили 24,2 млн дол. США [27]. У 2014 році розміщень акцій українських компаній на європейських фондових біржах не відбувалося.

Таблиця 2.2

Первинне публічне розміщення акцій українських компаній на західних фондових біржах в 2010-2013 рр.

Назва компанії	**Галузь**	**Дата розміщення**	**Майданчик**	**Залучена сума, млн дол. США**
1	2	3	4	5
AgroGeneration	АПК	03.2010	NYSE Euronext	17,2
Авангард	АПК	04.2010	LSE	187,5
Milkiland	АПК	11.2010	WSE	80,0
Агроліга	АПК	12.2010	WSE	1,4
Садова Груп	Вугільна промисловість	12.2010	WSE	30,4
KSG Agro	АПК	04.2011	WSE	36,9
Black Iron	Вугільна промисловість	04.2011	LSE	35,0
Індустріальна молочна компанія	АПК	04.2011	WSE	29,7
Westa ISIC S.A.	Виробництво акумуляторів	05.2011	WSE	46,3
Ovostar union N.V. (Нідерланди). Володіє українською «Овостар Груп»	АПК	06.2011	WSE	33,4

Продовження таблиці 2.2

1	2	3	4	5
Continental Farmers Group	АПК	07.2011	LSE	24,0
Coal Energy S.A.	Вугільна промисловість	08.2011	WSE	112,5
KDM Shipping	Суднобудування	07.2012	WSE	8,0
Arricano Real Estate PLC	Торгівля	09.2013	LSE	24,0
Cereal Planet	АПК	12.2013	WSE	0,2

Джерело: сформовано на основі даних, наведених у [27].

У 2011 році провели IPO на Варшавській фондовій біржі (WSE) п’ять українських компаній. Найбільший обсяг залучених коштів (112,5 млн дол. США) виявився у Coal Energy S.A. (Люксембург; компанія, яка об’єднала активи підприємств НПО «Механік» з міста Дзержинськ Донецької області). Залучені кошти будуть спрямовані на фінансування стратегії росту цієї компанії.

Westa ISIC S.A. (Люксембург), холдингова компанія великого українського виробника акумуляторів «Веста» (Дніпропетровськ) завдяки IPO наблизилася до заповітної мрії – увійти у трійку найбільших компаній з виробництва акумуляторів у Європі (нині вона в п’ятірці лідерів). Отримані кошти вона спрямує на організацію виробництва нової продуктової лінійки VRLA батарей та на оптимізацію структури капіталу шляхом погашення найдорожчої частини кредитного портфелю.

Ще три компанії, що провели цього року IPO на WSE – аграрні. Це – один з провідних виробників яєць і яєчних продуктів – агропромислова група компаній «Овостар Юніон», вертикально інтегрована компанія KSG Agro, що працює практично у всіх сегментах агроринку (виробництво, переробка

та продаж сільськогосподарської продукції) та «Індустріальна молочна компанія» («ІМК»). ІМК, зокрема, спрямує залучені кошти на розширення сільгоспугідь до 88 тис. га.

Протягом 2010-2013 рр. 9 компаній з 15, які провели первинне публічне розміщення акцій на зарубіжних фондових ринках, були агропромисловими. 3 компанії належали до вугільної промисловості, 1 – до машинобудування, 1 – виробництво акумуляторів, 1 – торгівлі. У розрізі фондових ринків: на Варшавській фондовій біржі було розміщено акції 10 емітентів, на Лондонській – 4, а Нью-Йоркській – 1. При цьому найбільшу залучену суму, що склала 187,5 млн дол. США, вдалося мобілізувати агропромисловій компанії «Авангард», а найменшу – 0,2 млн дол. США – агропромисловій компанії «Cereal Planet».

Проведемо аналіз IPO українських підприємств, що плануються у 2015-2016 рр. Всього, за даними, наведеними у [27], свою готовність первинного публічного розміщення акцій IPO висловили 25 компаній. З них 6 оприлюднили інформації щодо фондового ринку, суми емісії та відсотку капіталізації (табл. 2.3).

Отже, для формування інвестиційної безпеки корпорацій слід стимулювати IPO в Україні, а для цього необхідно зробити декілька важливих кроків. Насамперед потрібно спростити вихід юридичних осіб на фондовий ринок. Український фондовий ринок, в особі ПФТС як провідної біржі, повинен більш жорстко вимагати дотримання стандартів розкриття інформації про власників і фінансові показники компаній. Доцільно також удосконалити системи обліку, клірингу і розрахунків на фондовому ринку. Необхідно змінити менталітет емітентів з метою розуміння ними переваг процесу IPO. Все це не лише сприятиме зростанню економіки, але й стане запорукою поступового

розвитку вітчизняного ринку цінних паперів, збільшення його ліквідності і капіталізації.

Таблиця 2.3

Заплановані первинні публічні розміщення акцій українськими компаніями у 2015-2016 рр.

Компанії	**Галузь**	**Майдан-чик**	**Сума емісії**	**% капіталізації**
MCB Agricole	АПК	WSE	25-33 млн євро	25,9
Укрзерно-пром Агро	АПК	WSE	33 млн євро	25,9
Valinor	АПК	WSE	345 млн дол. США	д/н
ViOil	АПК	WSE	150 млн дол. США	28,0-37,0
Інтерфом	Виробництво пінополіуретану	WSE	26 млн дол. США	33,0
Укргазвидо-бування	Добування та транспортування енергоносіїв	LSE	12 млрд дол. США	25,0

Джерело: сформовано на основі даних, наведених у [27].

Українська економіка на сучасному етапі післякризової стабілізації гостро потребує перебудови загального розуміння ролі IPO у державі. Сьогоднішня ситуація вимагає більш широкої участі гравців фондового ринку в якості фінансового інвестора. Штучна відстороненість українських IPO від загальнодержавних інтересів і недосконаліть державної політики в цій сфері й призвели до нерозуміння усіх переваг цього бізнесу. Для вирішення згаданої проблеми пропонуємо застосовувати авторське бачення моделі активізації IPO в Україні (рис. 2.3).

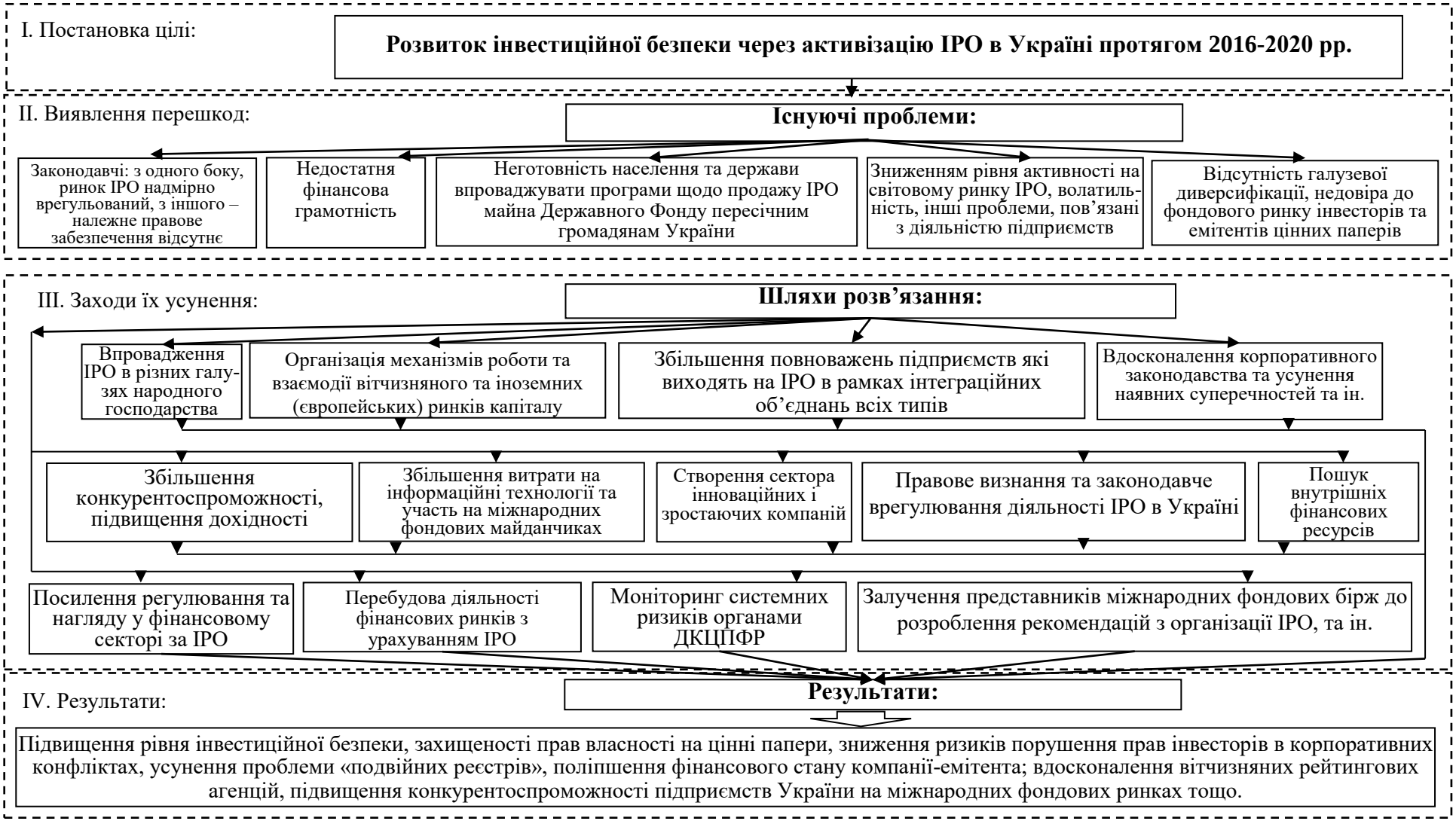

Рис. 2.3. ***Модель розвитку інвестиційної безпеки корпорацій через активізацію IPO в Україні***

Джерело: авторська розробка.

Схематично, запропонована модель активізації IPO в Україні складається із чотирьох етапів. Перший етап зводиться до постановки цілі, якою обрано безпосередньо активізацію IPO в Україні, шляхом активізації взаємовідносин між інвестором та емітентом з приводу інвестиційної діяльності та грошових вкладень в капітали підприємств за допомогою збільшення екстенсивних резервів і інтенсивних механізмів, фінансово-економічних важелів і стимуляторів.

Другий етап моделі активізації IPO в Україні передбачає виявлення проблем і перешкод. Обґрунтовані раніше проблеми, перешкоди та невирішені питання розвитку IPO в Україні потребують термінового вирішення, шляхом впровадження дієвих заходів активізаційного характеру, які формують третій етап моделі активізації IPO в Україні.

Заключним етапом моделі забезпечення розвитку інвестиційної безпеки через активізацію IPO в Україні є результат, який планується отримати за рахунок реалізації стимулюючих дій. Результатом впровадження цієї моделі є: підвищення інвестиційної безпеки підприємств України, розширення їх довгострокової ресурсної бази, отримання загальнодержавного економічного й соціального ефектів; зміцнення антикризових заходів, підтримка глобальної стабільності в сучасному світі, підвищення конкуренто-спроможності України на міжнародних фондових майданчиках.

Запропонована модель активізації IPO в Україні є новою й має практичну цінність, яка полягає у:

- по-перше, в об’єднанні як проблем, перешкод та невирішених питань організації та здійснення IPO в Україні, так і заходів їх усунення, це наближає процес активізації IPO в Україні до реалій сьогодення, що й додає дослідженню додаткову цінність;

- по-друге, результат, який планується отримати, забезпечить формування інвестиційної безпеки вітчизняних корпорацій;

- по-третє, головне завдання процесу активізації IPO в Україні зводиться до втримання активізаційних процесів на фондових майданчиках України.

Отже, для розвитку інвестиційної безпеки корпорацій через активізацію IPO в Україні необхідно зробити декілька важливих кроків. Насамперед, потрібно спростити вихід юридичних осіб на фондовий ринок. Український фондовий ринок має вимагати дотримання стандартів розкриття інформації про власників і фінансові показники компаній. Доцільно також удосконалити системи обліку, клірингу і розрахунків на фондовому ринку. Необхідно змінити менталітет емітентів з метою розуміння ними переваг процесу IPO. Все це не лише сприятиме зростанню економіки, розвитку інвестиційної безпеки, але й стане запорукою поступового розвитку вітчизняного ринку цінних паперів, збільшення його ліквідності і капіталізації. Ринок IPO відкриває нові широкі можливості збільшення капіталу компаній для розвитку їх інвестиційної безпеки та підвищення конкурентоспроможності. І хоча він перебуває у початковій стадії формування та є закритим для дрібних інвесторів, проте розробляються заходи щодо розширення доступу на нього. Це є дуже важливим та актуальним питанням для нашої держави, оскільки його вирішення дасть економіці України можливість значно прискорити вихід з економічної кризи і перейти на модель інноваційно-інвестиційного зростання.

В підрозділі 2.1 відображені результати досліджень, виконаних за рахунок бюджетних коштів МОН України, наданих на виконання науково-дослідного проекту № 0117U003855 «Інституційно-технологічне проектування інноваційних мереж для системного забезпечення національної безпеки України» (Наказ МОН України від 10 жовтня 2017 р. № 1366).

Spis tekstów źrodłowych wykorzystanych w rozdziale 2

Список використаних джерел до розділу 2

1. Аналіз окупності біометричних технологій. За даними консалтингової компанії Nucleus Research [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nucleusresearch.com.
2. Аптечный рынок Украины по итогам 2015 г. : Helicopter View [Електронний ресурс]. – Режим доступа : http://www.apteka.ua/article/358052.
3. Бержанір І. А. Теоретико-методичні аспекти аудиту фінансової звітності суб'єктів господарювання / І. А. Бержанір, Н. І. Гвоздєй, О. А. Демянишина // Економіка. Фінанси. Право. – 2017. – № 2. – С. 7-10.
4. Білошкурська, Н. В. Порівняльний аналіз IPO з іншими інвестиційними джерелами / М. В. Білошкурський, Н. В. Білошкурська // Вісник Київського інституту бізнесу та технологій. – 2017. – № 2(33). – С. 3-4.
5. Білошкурський, М. В. До проблеми економічної діагностики стану розвитку інноваційної діяльності підприємств / М. В. Білошкурський // Соціально-економічні трансформації в умовах глобалізації: світовий та вітчизняний виміри : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Херсон, 1-2 березня 2013 р.) ; ред. кол. : К. С. Шапошников [та ін.]. – Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2013. – С. 56-58.
6. Гасюк, Г. Д. Фармацевтичний маркетинг: теоретичні та прикладні засади / Г. Д. Гасюк, Б. П. Громовик, О. Р. Левицька.– Вінниця, 2004. – 204 с.
7. Горбунова, К. Аптеки світу - 2017: перетворення фармринку після кризи [Електронний ресурс] // К. Горбунова / Газета «Аптека. ua-online». – Режим доступу : http://www.br.com.ua/referats/Managment/107719-2.html.
8. Дем'янишина О. А. Бухгалтерський облік як інформаційна підсистема зовнішньоекономічних відносин у системі міжнародних фінансів / О. А. Дем'янишина, О. В. Бутенко // Фінансово-кредитна система: вектор розвитку : збірник

матеріалів ІІ Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 26 квітня 2017 р.). – Ужгород : Видавництво УжНУ «Говерла», 2017. – С.273-274.
9. Дем'янишина О. А. Удосконалення обліково-аналітичного забезпечення інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств харчової промисловості / О. А. Дем'янишина // Адаптивні стратегії розвитку підприємств харчової промисловості в умовах мінливого світу : матеріали наукового симпозіуму з міжнародною участю (19 травня 2017 р., м. Одеса). – 2017. – С. 157-161.
10. Звіт Антимонопольного комітету України за результатами дослідження фармацевтичних ринків за 2016 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.amc.gov.ua/amku/doccatalog/document?id=12257.
11. Кірсанов, Д. Бриф-анализ фармрынка: итоги мая 2017 г. [Електронний ресурс] // Д. Кірсанов / Газета «Аптека. ua-online». – 2017. – Режим доступу : http://www.apteka.ua/article/414502.
12. Лисенко, А. М. Застосування біометричних систем для ідентифікації особи / А. М. Лисенко // Вісник Київського нац. ун.-ту ім. Т.Шевченка. Юридичні науки.– 2004. – № 60/62. – С. 87-91.
13. Мицко, А. Є. Програмний сервіс розпізнавання облич з використанням 3D-сенсора Prime Sense Carmine 1.08 [Електронний ресурс] / А. Є. Мицко, Я. С. Парамуд. – Режим доступу : eom.lp.edu.ua/seminar/spr/mytsko.doc.
14. Мнушко, З. Н. Международный маркетинг в фармации : монография / З. Н. Мнушко, Н. В. Чмыхало, Н. М. Мусиенко. - Харьков, 2006. – 344 с.
15. Основи економіки та системи обліку у фармації : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / [А. С. Немченко, Г. Л. Панфілова, В. М. Чернуха та ін.] ; ра ред. А. С. Немченко. – Харків : Вид-во НФаУ ; Золоті сторінки, 2005. – 504 с.
16. Посилкіна, О. В. Методичні підходи до оцінки інтелектуальних ресурсів у фармації : [наук.- метод. рек.] / О. В. Посилкіна, О. В. Літвінова. – Харкыв : Вид-во НФаУ, 2014. – 34 с.
17. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні / Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV (зі змінами та

доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/996-14.
18. Про затвердження переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів / Постанова Кабінет Міністрів України від 6 травня 2000 р. № 770 (зі змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/770-2000-%D0%BF?lang=uk.
19. Про затвердження Порядку державної реєстрації (перереєстрації) лікарських засобів і розмірів збору за їх державну реєстрацію (перереєстрацію) / Постанова Кабінет Міністрів України від 26.05.2005 р. № 376 (зі змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/376-2005-%D0%BF.
20. Про лікарські засоби / Закон України від 04.04.1996 р. № 123/96-ВР (зі змінами та доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/123/96-%D0%B2%D1%80.
21. Реформування сфери охорони здоров'я в Україні: організаційне, нормативно-правове та фінансово-економічне забезпечення [Електронний ресурс] : аналітична доповідь. – Режим доступу : http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/Zdorovya_Popchenko-2a6db.pdf.
22. Романов, В. О. Технології аутентифікації особи за біометричними характеристиками / В. О. Романов, І. Б. Галелюка, П. С. Клочан // Комп'ютерні засоби, мережі та системи. – 2010. – № 9. – С. 54-61.
23. Російський біометричний портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.biometrics.ru.
24. Федорова, А. Організація та облік аптечної діяльності [Електронний ресурс] / А. Федорова // Аптека.ua. – Режим доступу: http://www.apteka.ua/article/14360/
25. Чередниченко, В. Б. Біометричні методи у системах захисту інформації / В. Б. Чередниченко, К. Е. Чередниченко // Системи обробки інформації. – 2012. – Вип. 4(1). – С. 145-148.
26. Erez, J. Real time vehicle license plate recognition system [Електронний ресурс] – Режим доступу : http:/visl.technion.ac.il/projects/2002 w03(2002).

27. IPO календарь // Фондовый рынок fixygen [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.fixygen.ua/calendar/ipo.
28. Marčelja, S. Mathematical description of the responses of simple cortical cells / S. Marčelja // Journal of the Optical Society of America. – 1980. – vol. 70(11). – [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://dx.doi.org/10.1364/ JOSA.70.001 297.
29. PwC: IPO Watch Europe 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.pwc.co.uk/audit-assurance/assets/pdf/ipo-watch-europe-annual-review-2016.pdf.
30. PwC: Обзор рынка IPO в Европе во втором квартале 2016 года [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.oilru.com/news/524239.

Umański Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny imienia Pawła Tyczyny
NGO „Towarzystwo Pedagogów i Naukowców Ukrainy”

FINANSOWO-ANALITYCZNA GWARANCJA ROZWOJU GOSPODARKI NARODOWEJ

Monografia wieloautorska

Pod redakcją
M. Słatwińskiego

2017

UDK 338.24
F-59

Zespół autorów:

Berżanir A., Berżanir I., Biłoszkurśka N., Biłoszkurśkyj M., Czwertko L., Czyrwa O, Demczenko T., Demjanyszyna O., Kornijenko T., Sawczenko W., Słatwińskyj M. (redaktor), Stojka S.

Zarekomendowano do druku przez Radę Naukową
Umańskiego Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego
imienia Pawła Tyczyny
(protokół nr 4 z dnia 28 listopada 2017 roku)

Recenzenci:

Kurmajew P., doktor nauk ekonomicznych, profesor *(Umański Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny imienia Pawła Tyczyny);*
Peńkowa O., doktor nauk ekonomicznych, profesor (*Umański Narodowy Uniwersytet Sadownictwa*);
Sus T., kandydat nauk ekonomicznych, docent *(Przykarpacki Uniwersytet Narodowy imienia Wasyla Stefanyka).*

F-59 **Finansowo-analityczna gwarancja rozwoju gospodarki narodowej**: monografia wieloautorska / [Słatwińskyj M., Czyrwa O., Biłoszkurśkyj M. i in.]; pod red. M. Słatwińskiego. – Warszawa: iScience sp z. o. o., 2017. – 218 str.

ISBN 978-83-949403-0-0

W monografii przedstawiono rezultaty badań zespołu profesorów i wykładowców Katedry Finansów, Rachunkowości oraz Bezpieczeństwa Ekonomicznego Umańskiego Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego imienia Pawła Tyczyny w zakresie „Problemów finansowych gwarancji rozwoju gospodarki oraz sfery społecznej" (numer w rejestrze państwowym 0116U000117).

Potwierdzono założenia teoretyczne oraz opracowano praktyczne rekomendacje dotyczące udoskonalenia narzędzi finansowo-analitycznej gwarancji rozwoju gospodarki narodowej. Przeprowadzono diagnostykę ekonomiczną współczesnego stanu kształtowania zasobów finansowych w gospodarce Ukrainy, dokonano monitoringu pozostałych kierunków polityki finansowej państwa oraz zaproponowano sposoby optymalizacji wykorzystania narzędzi finansowo-analitycznej gwarancji rozwoju gospodarki narodowej. Szczególną uwagę poświęcono opracowaniu odpowiednich przedsięwzięć w sferze polityki fiskalnej oraz inwestycyjnej, inwestycji giełdowych, udoskonaleniu narzędzi do stymulacji rozwoju rynku funduszy oraz ubezpieczeń w gospodarce państwowej, tworzeniu warunków bezpiecznego funkcjonowania sfery finansowej.

Poleca się Czytelnikom, którzy interesują się zagadnieniami z zakresu ekonomii, uczonym, specjalistom, doktorantom, wykładowcom oraz studentom.

ISBN 978-83-949403-0-0

© Zespół autorów, 2017
© Umański Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny imienia Pawła Tyczyny, 2017